

Sajero" izbaja vsaki mek datin z dnevom naslednje nedelje.

Narodna velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krome, za pol in črt leta razumno; v Nemčijo stane za leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računamo naročimo z ozirom na visokost postave. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 33.

V Ptuju v nedeljo dne 18. avgusta 1907.

VIII. letnik.

Kričači.

Kako se dela za ljudstvo?

Vsak dan tisočkrat čuješ besedo „ljudstvo“ ali „narod“ in „delo za ljudstvo“, „delo za narod“, — kako se torej dela za narod, kako se doseže dobrih uspehov za ljudstvo?

Vprašajte naše prvake, te največje modrince na božjem svetu? Kako za narod delati? In, v prvi vrsti se po mnenju slovenskih političnih strank dela za narod, ako je človek — slavist. Avstrija je sicer trdna, pod mogočno habsbursko krono združena skupina narodov, v kateri prebivajo Nemci, Čehi, Poljaki, Srbi, Rusini, Italijani in Slovenci. Mogočno, v zgodovinskem razvitku utemeljeno cesarstvo je to in blazna misel tiči v tem, da bi se to cesarstvo kar čez noč razkošalo na vse posameznikov, ki sanjajo z odprtimi očmi o sretnih sanjah. To dejstvo čutijo tudi prvaki naših, kajti vihar gre skozi njih časopise, kadar se kaj ne nemiški prenapetež „Heil Hohenallern“ ali pa kak italijanski študent „Evviva Italia uniteva.“ Pri drugih vidijo prvaki nemške tega protiaustrijskega šumenja, — ali ko se posteno v zrcalo pogledali, izpocznati bi mogli, da so vse prvaške stranke, narodna kakor klerikalna, v dnu svoje duše protiaustrijske. Že v 60. letih so hoteli prvaki v svojem ponesrečenem „ilirskem gibanju“ razbiti zgodovinske kronovine in razsuti njihove sanje o jugoslovanskem kraljevstvu. Vkljub temu, da je to gibanje splavalo po vodi, ostala je misel, ki jo danes vedno ponavljajo in trobijo pohlevnemu ljudstvu v uho. Nevarna „narodna stranka“ je v svojih programih izjavila, da hoče združenje z drugimi jugoslovanskimi neavstrijskimi narodi. Klerikalna stranka pa je poslala v državni zbornici dr. Kreka v imenu Krek je istotako izjavil, da je končni cilj teh prvaških strank združenje z neavstrijskimi narodi, torej razrušenje Avstrije. To je panslavistična ideja, v kateri svarimo vedno, ker čutimo, da nevarnost. Mi ne slikamo vraga na zid in ne tudi v resnici ne bojimo, da bi kaplan Konec ali orglar Grafenauer postavil barikade in da bi revolucionarno pesen proti Avstriji. Ali misel na vse prvaške politike je taka! In zdaj si predstavljamo neumnost, ki tiči v tem panslavističnem hujskanju. Ako vprašaš Bošnjaka, povedal ti bo, da je zdaj v Bozni in Hercegovini tisočkrat bolje, odkar je napravilo avstrijsko orožje red. Mi pa naj bi se združili s srbskimi Srbi, ki umorijo kar čez noč svojega kmeta in ki nam škodujejo i na gospodarskem vidu? Mi naj bi se združili z Balkanom, na katerem imajo roparji in pol divji morilci prvo mesto? Ne, tako poneumjeno še ni naše ljudstvo.

Sicer pa — da to ponavljamo — ni neumnost ravno tako velika. Lepo se da deklarirati Prešerna, češ „največ sveta otrokom naših slave“, — ali v praksi so ti političarji nekoliko ponižni. Ni čudno, — v Halozah je dr. Ploj lahko strastni, protiaustrijski panjurist; na Dunaju pa je vendar c. k. hofrat.

Kako sploh je postal hofrat? Kako so si zidali gotovi prvaški hofrati svoje graščine? Kako so dobivali gotovi prvaški profesorji lepe plače, brez da bi cela leta enkrat svojo službo opravljali? „Za denar ti dušo svojo prodam“, si mislijo gotovi ljudje. Na eni strani kažejo pest, na drugi strani prijazno, priliznjeno lice in tako stopajo po politični lestvici navzgor...

Kričači so to! Brezvestni kričači so in — Nemci bi bili že vsi požrti, ko bi se kdo njih groženj bal, svet bi se gibal narobe, ko bi svoje obljube držali, v Dravi bi teklo mleko in Pahorsko gorovje bi bilo iz sladkorja, ko bi bila njih govornica resnična...

Kako pa se dela resnično za ljudstvo? Pogledajte na Norveško: tam so pripravili dijake do tega, da opravljajo v počitnicah kmetijska dela; fantje se ne sramujejo, obleči kmetijsko suknjo in kmetijstvo je tam zdravo. Pogledajte Dansko: kmet je tam bogat, ko so vlada in ljudski zastopniki prave postave uresničili... Pa niti tako daleč ni treba iti: Pogledajte gornje Štajerce in Korošce, ki imajo po 100 do 150 glav živine v hlevu! In pogledjte končno v začetke pametnega gospodarstva našega dela pri nas doma. Izorno gospodarstvo našega Orniga, v delu za ljudstvo osivelega našega Wratschka, našega Drogeniga in vse druge. Tu ni kričanja, besedičenja in bahatega navdušenja, — to je le sveto, neumorno navdušenje, da je delo vir življenja in da je domača gruda sveta in čista, do katerega naj čutimo hrepenenje kakor otrok do svoje matere...

Tako je ljudstvo v položaju, da si samo izvoli voditelja. Na eni strani kričači, bahati in prevzetni, ki ti pojejo pesen o majki Slaviji in ti učiijo sovraštva do Avstrije, ki le vpijejo, ne storijo pa ničesar, ki so podobni piškavemu orehu, — na drugi strani pa delavci, ki trpijo molčeč, ker dobro vedo, da bode vstvarilo na predno delo našim potomcem boljše bodočnost...

Politični pregled.

Delavsko varstvo. V trgovinskem ministerstvu se izdelujejo postavnici načrti, ki se bodo potem zbornici predložili. Prvi načrt se tiče prepovedi nočnega obrtnega dela žensk. Drugi se tiče ureditve porabe belega fosforja; izdelovanje užigalic iz belega fosforja bode postalo koncesionirana obrt. Nadalje se hoče urediti delavski čas pomožnih delavcev v trgovstvu, zapiranje prodajalnih ter nedeljski počitek za konzume.

Sodba katoliškega duhovnika. Poslanec pater Zahradnik je imel pred kratkim shod, na katerem je protestiral odločno proti klerikalnemu časopisju na Češkem. Rekel je tudi: „Mi protestujemo proti surovi pisavi v klerikalnih listih. Klerikalnemu časopisju naj se prepove, zlorabljati katoliško ime. Ako se bode i nadalje na ta način delovalo, nastal bode proti katoliški stvari upor, o katerem nimajo višji cerkveni činitelji niti pojma. Katoliško ljudstvo se goni v roke upora in sovraštva proti katoliški cerkvi. Prišlo bode do brataške vojne med katoliškim ljudstvom...“ Tako je govoril češki katoliški duhovnik o čeških klerikalcih. Ko bi mož čital

slovenske klerikalne časopise, prišel bi še do vse drugih zaključkov!

Zvišanje kontingenta pri vojni mornarici. Število rekrutov pri vojni mornarici se je zvišalo za 4000 mož, od katerih pade 2680 na Avstrijo in 1320 na Ogrsko. Ker je pri mornarici 4 letna vojaška služba, znaša številno stanje mornarice 16.000 mož. Potrebne rekrute dobi mornarica od armade in sicer na troške infanterije. Koncem tega leta stopi tretja vojna ladija nadvojvodnega razreda v službo; to je ladja „Ferdinand Max“, ki bode imela 700 mož posadke. K temu pridejo še potrebščine za torpede. Z ozirom na težko službo mornarjev se je hrano zboljšalo.

Dopisi.

Sv. Tomaž pri Ormužu. Pusti mi, dragi „Stajerc“ nekoliko prostora v tvojem cenjenem listu, da ti nazanim naše razmere. Pri nas je tako pobožno ljudstvo, da bi noč in dan tičalo v cerkvi. Tako zagrižene fare pa tudi ne najdeš proti „Stajercu“, kak je naša. Ako naš debant govori v nedeljo o takih naprednih časnikih, kakor si ti „Stajerc“, potem si celi teden ljudje govorijo: ja to so svete, resnične besede, kar izustijo naš častiti gospod dekan. Ja, le ubogajmo jih! — Ako bi naš dekan Caf rekel v nedeljo na prižnici: ta teden pridite vsak dan k cerkvi, bomo prosili Boga da ne bode „Stajerc več izhajal, ubogali ga bi in vse bi prišlo, staro in mlado, da se le ne bi Cafu zamerilo. Ako bi pa zapovedal, pridite ta teden da si pogovorimo katerega poslanca bomo volili, privrelo bi vse, še krave bi seboj prignali. Nekaj bom ti na uho zasepetal ljubi Stajerc, kako se je naš mogočni Caf šmajhal okoli hofrata Ploja, ko je ta pred državnozbornskimi volitvami imel pri nas shod Skakal je okoli njega poln veselja, spremljal ga iz farofa kakor ženin svojo nevesto, ko greta od poroke. Spominjal se je prav jedrnato po nemško, da ga mi ne bi razumeli. Na drugi strani pa mu je vse zoprno kaj je nemškega duha, le častnik „Kikiriki“ ne. Zdjaj pa, ko mu je hofrat Ploj hrbet obrnil, hodi žalosten, poparjen ko vrag mimo kapele. Tako, ljubi Caf, je na tem svetu; na drugim pa ne znam jaz, ne ti, kako bode z nami. Res pobožni farmani smo! Pri vsakem cerkvenem žegnanju se stepemo; tudi naše tercijalke so pobožne, rodijo pridno in postajajo iz „marijinih hčerk“ mamike. Imamo še druga razna društva. Najbolj društva veselice, dobro bi tudi bilo ako bi ustanovili društvo vešenikov; kaj ne, Caf? — Ni še dolgo, da se je obesil posestnik Veselko iz Koračic, miuoli teden se je posestnik, klerikalec in dekanov prijatelj Joža Brumen iz Klučarovec obesil. Pobožni farani pravijo, saj tega ni sam rad naredil to je bil le namerek, ker je vso svoje življenje pasko imel. Bodi Bog usmiljen sodnik njegovi neumirajoči duši, svojo milostivo roko pa naj stegne nad njegove nedolžne otroke! Ako bode še dalje tako, moramo napraviti eno pokopališče za klerikalne vešenike. Za kakih par let bodejo same babe v naši fari. Zdjaj pa moram nehat pisati, ker vidim skoz okno da grejo naš častiti gosp.

dehant po zbirci; morem jim pripraviti južino in dati eno mero žita dve pšenice, nekaj jajc, moji nedolžni otroki pa naj rajši stradajo.

Veliki nedelja.

Kaplanu Ozvatič v slovo! Kje pa je vaš kaplan Ozvatič? Ni ga več tukaj, odišel je. Kam je pa šel? Sedel je na „piskal“, ter je odšel k sv. Jurju na Štavnico. Kaj pa bode tam? Mislim, bo učil Jurjovčane nove „ceprilpolve“. Kak dolgo jih je pa pri Vas učil? Kake štiri leta je bil pri nas. Kaj pa je vse storil? Pje Štefan, zdaj pa ti pač ne odgovorim ničesar. No pa vsaj malo nakucni, potem bom pa sam dalje tuhtal. No, no, pa si postal mutašt? Ja, kaj me vprašaš, saj jaz nisem vsega vedel. — Ali je grizil politiko, ali je ljubil „Štajerca“ ali Vas? Ljubil je politiko in grizel „Štajerca“, nas nekatere naprednjake pa hudo gledal. Kar je bilo od nemške strani ga je pikalo da je bilo joj. Teatri hladili so mu pa sroce, agitiranje za doktora Hofrata Ploja je bilo njegovo grozno veselje. — Ali ste se jokali, ko je odišel od Vas? Nismo se mogli, ker smo bili premedli, kajti tri dni smo se postili pred njegovem odhodom, dva dni za tem smo pa prepevali „Te deum laudamus“. Ali je kedaj ktereга zmerjal zavoljo Štajerca? Kaj, je to? Nektere stare može celo je k sebi klical, katere je hotel nove komande učiti; ali ti možič so mu povedali pod katero komando Ozvatič spada. Pje, pustima zdaj to stvar namreč komande. Kje pa je Pepca? Pepca, Pepca!

Iz Črešnic. — Dramelj. Mnogokratni dopisi v „Domovini“ in „Narodnem listu“ in „Dramelj“ zoper novega župnika Ogrizeka, dokazujejo dovolj, da se „Štajerc“ nikdar ni zlagal in nikdar obrekoval Ogrizeka, dasi tudi hoče ta vse vtajiti in zatrujiti, da govori iz njega „sama čista krščanska ljubezen“. Ker Ogrizek koncem šolskega leta šolski mladini, njih starišem, prijateljem in častitemu učitelju edino samo zato ni privoščil nobene svete maše niti tihe niti slovesne, molil pa navidez kot svetnik namesto maše rožni venec, da bi na ta način svojega odhajajočega gospoda kaplana osramotil, žalil in t. d., sebi pa z maševanjem „zadostoval“, ter si menda nepotrebno jezo ohladil; kaže stem svoje najžalostnejše in najhudobnejše obnašanje! Bržkone mu je pri srci toliko dobro djalo, kakor takrat, ko je tukajšnjega učitelja, g. A. z nabujkanjem cele fare od službe odpravil, potem pa se sam povzdigoval: koliko je v njegovi moči in kolike škode mu je naredil! Kaj ne župnik Ogrizek: nevaležnost je plačilo sveta? Ali je vendar mogoče, da bi v Dramljah še kateri tako kratkovidni ljudje bili kakor večina Črešničanov, da bi Ogrizeka še ne spoznali, ter ga zagovarjali, zaslužnega g. kaplana, a sedaj župnika v Črešnicah, pa v žalosten sloves in spomin zapostavili ter ga prezirali? Potem bi si pač tisti poterpežljivci res boljšega dušnega pastirja ne zaslužili, nego je občeznani strahoviti Ogrizek.

Regatec. V naši okolici so se letos začeli travniki v tako veliki meri sušiti da so se posamezni posestniki začeli po vzroku zanimati in našlo se je da so krivi kebrovi žučeki ali podjedi. Kmetijaka podružnica Rogaska Slatina in je že v nedeljo 4. avgusta t. l. po naročilu odseka za varstvo rastlin c. k. poljedelskega ministerstva, kot strokovnjak učitelj mariborske vinarjske šole gosp. Brüders v spremstvu g. Drogenig-a pregledal veliki del poškodovanih travnikov. Obširno poročilo se je na merodajna mesta tako vložilo in natanki sestane škoda sledi v kratkem. Travniki so na mestah popolno uničeni in treba bode tam v spomladi dobra travna semena (mešanico, nikakor pa drob) sejati. Za skupno nabavo teh semen se bode filijalka s prošnjo za podporo obrnila na državo in deželo, kakor tudi tozadevna orodja kakor travniške hrane valjar itd. preskrbeli. Iz podjedov nastali kebrji (Makifer) pa se bodo mogli v spomladi skupno mešati in z javno podporo radikalno uničiti.

Sv. Peter pri sv. Gori. Dragi „Štajerc“! Večkrat sem že bral, da ti grajaš tiste duhovnike, ki niso pravi delavci v Gospodovem vinogradu. Povem ti torej sledeče, ker to želi cela občina. Komaj se je naš č. g. Lathakot nekaj čez 3/4 leta pri nas nastanil, ko ga že prišlo

povelje od prezvišenega kmezoškofa lavantinskega, da mora od nas oditi in se preseliti v drugo faro. Dne 28. p. m. se je župnik res žalostno od nas poslovil. Tudi pisec teh vrstic sem videl g. župnika, ko je odpotoval. Vprašal sem: Kdo je kriv, da morate od nas? Ali tega mi g. župnik ni hotel povedati, ker noče nikogar žaliti. Podal mi je roko in se odpeljal. Meni in vsem drugim je bilo hudo in žalostno pri srcu. Vse, moške in žene, mladina ter otroci žalujejo za župnikom! — Omeniti moram tudi nepozabljivega našega kateheta g. Jos. Skvarca. Ta gospod ni bil klerikalni hujskač, ni agitiral za generala Korošca, temveč je naravnost rekel: to ni moja stvar; naredite kmetje kakor hočete. To je lepa beseda! Tudi v spovednicah ni ta gospod agitiral proti „Štajercu“. Ali so ga zato od nas odvzeli? Prosimo vsi farani, naj se nam vrne tega gospoda; ljubo bi to nam bilo!

Dravce. Da smo mi Dravčani večinoma Trojji prijatelji, to ti je itak znano, ljubi nam „Štajerc“. Pri zadnji volitvi dobil je tvoj vrli kandidat g. Omig v naši občini razven enega glasa vse glaso ve volilcev. Med nami pa se nahajajo seveda tudi nekaterniki, kateri sovražijo vsak napredek toraj seveda tudi Tebe, vrli naš zagovornik. Tem hočemo odihmal stopati brezobzirno na njih prste in danes nam bodeš dovolil, da si izposodimo v to svrhu dva iz med njih. Ta sovražnika sta ženskega spola z izvanredno gibčnim jezikom, kateri ne miruje najbrž niti ne po noči. Ta tercijalca je krčmarica v naši občini v čast naši domovini moramo povedati kar od kraja, da ta krčmarica ni od nas z doma; temveč prinesel jo je neki usodepolni vihar tam sem od nekok iz Pohorja. Vzela je za moža nekega tukajšnjega premožnega posestnika. Prinesla mu k hiši ni ničesar, razven; svojega precej obširnega telesa in kar je viselo raz njega. Tudi je prinesla seboj svojega okoli pet let starega nezakonskega otroka. Poprej je vladal v hiši tega posestnika ljubi mir in njegovi otroci iz prvega zakona so živeli z njim v največji slogi in ljubezni. Ko pa je prišla ta tercijalca v omenjeno hišo, bil je iz nje pregnan mir in kletvica in prepir sta se naselila v njo. Kot prava mačeha črti ta ženska svoje pastorko s vso svojo klerikalno gorečnostjo, med tem ko skrbi na vse pretege za svojega nezakonskega sina, ki je sedaj pri vojaki. Tudi hoče da gostobesedna žena nositi hlače vseh naših možkih občanov, ne samo le svojega moža. Vsako nedeljo se vozi k maši, čeprav cerkev ni oddaljena več kakor dobre četrte ure. Tam obrača pobožno svoje oči proti kancelni in proti oltarju. Ko pa se pripelje zopet na dom kriči in preklinja po krmi, da je strah. Njen mož se ji navadno izogne in se odpelje kam v toplice, toda ubogi domačini in gostje morajo njene tercijske budalosti poslušati. Seve gre gospodarstvo rakovo pot, toda kaj jo briga, če ne bojo dobili otroci iz prvega zakona ničesar, za sebe in za svojega nezakonskega sina ima najbrž že dosti na kupu. Kot prava tercijalca zmerja vedno čez „Štajerca“ in odgovarja gostom ta list. Pri tem ji pomaga v časih kaj pridno njena prijateljica Repa, tudi tercijalca ravno tako gostobesedna kak krčmarica; obe zmerjajo na vse pretege seve najbolj o svojih domačinov. Repa služi pri nekem posestniku v bližini. Včasih postane besedičenje naše krčmarice vendarle krčmarju predebelo in ona jih prav po domače „faše“, da je veselje in potem je jako zabavljivo poslušati kako toži svojo usodo katero si je krvavo zaslužila in se grozi da bode odišla iz tega kraja. Pa bi že znabit odišla, pa kaj da bi šla tudi posoda z vinom poleg nje. Zato pa svetujemo Tebi krčmar Jožko: le večkrat še take „colinge“ znabiti odnese nam vsem v veselje svojega rojstva grešne kosti, magari ta dol v blaženi Rim. Če pa se hočete poboljšati draga Liza in Repa potem Vam svetujemo to; da ne zmerjate več o vaših domačinih. Ti Liza pa ne sovraži svojih pastorkov in spoštuj svojega moža in malo manje pij ker pijanč človeka najbolj zmoti. Ako se poboljšate, potem ne bode treba od nas oditi, temveč vi Vas bodedo radimeli. Ako pa ne bo dete ubogalo zvedeli bodejo bralci „Štajerca“ še več novega. Toraj eno ali pa drugo. Z Bogom. Več domačinov.

Iz sv. Marka. Predragi „Štajerc“, naj ti

naznamo, kako se nam Markovčanom godi. Sani cesarski uradniki imajo usmiljenje z vobgim kmetom, ki trpi valed slabe letinje. Ali pa ljubi naš markovski župnik, va pa nimaš brega sroca za vbovega kmeta. Si vendar kaj vidite, da kmet letos nima niti za semena, bi šele za kruh za se in za nedolžno dečo. Župnik ima že ustanovljeno posojilnico, pa mu še ni dosti: Glodali bodo vbovega kmeta še pri posojilnici. Kaj pa, ko bi mi izstradani kmetje hodili k debelum župnikom po zbirci? Ne reči bi toliko, ko bi imel organist zbirco, ki nima drugega dohodka, ali pa tudi kaplan. Ampak župnik, ki ima prav lepe svotice pri davkanju, v katero nosimo kmetje svoje krvave žulje — Župnik naj bi se držal sv. evangelija. Boljši pridig potrebujemo, ne pa zbirc! Zdjaj povprašujeto farani, ko gredo iz cerkve, eden drugega: kaj so pa župnik pridigovali? In drugi odgovori: Šmenta, jaz ne vem, drugega ne slišim kot „bib, dil, bil, dal, dil, bil“... To, dragi „Štajerc“, za danes; prihodnjič pa ti poročamo še več! Farani.

Podčetrtek V tukajšni apoteki prav pogosto menjajo službo uslužbenci gospe Adele Vaczulik. Bili so ti gospodje različne narodnosti kakor: Nemci, Slovenci, Čehi, Poljaki in Slovaki, pa nikdo izmed teh ni fanatično v nacionalnosti napadal tukajšne tržane nemške narodnosti, kakor sedanj, komaj došli magister. V apoteko pride neka gospa po dokončanem delu in zahteva zdravilo v nemškem jeziku. Kakor bi ga sršen pičil, razjezi se magister, opsuje gospo in jo hoče prisiliti, da bi govorila slovenski. Gospa ni izgubila korajže in je v kratkih besedah odgovarjala magistru le nemški. G. Vaczulik, akoprav zna za ta in enake slučaje, pa ne prepove svojemu magistru hujskanje glede narodnosti. Ali bode treba poključati na vrata druge strani, kjer bodo temu človeku zabranili politiko vanja v apoteki, gospodinjo pa naučili, da to ni prav in ne sme biti? Ali hoče biti Vaczulik sedaj res „Herrin“ pod katerim pogojem je sprejela tega magistra v službo?

Resničnež,

Št. Vid pod junjski dolini. Naš prvaki črnosuknež, češki Svaton je bolan; revežu se zopet meša. Ta junak je hotel neko zasebnico (ofrovo) celo zapoditi iz neke hiše na vasi, v kateri stanuje, rekoč da on plača tisti denar kar ga plačuje reva da se je le znebi. Pa mislimo da bi tisti denar tudi na drugi način našel telko, ko bi poplačal saj malo dolgove, katere ima. Seveda ko bi njeni sin po njegovem posvatanju ravnal se ne bi pripetilo kaj takega; pa fant je moder. Seveda se to ni zgodilo, ker posestnik tiste hiše ni pripustil. Svaton nas imenuje v „Š Miru“ tatove, divje zveri in bando; kaj takega si drugokrat prepovemo, ker ne vemo da bi temu Čehu kaj žalega storili. Svatonček primi se sam za nos! Veš da si v druge trznike oral, čez menike košil in sekal! „Heil“ pa bo gromel na veke med nami, ker se ne damo prestrašiti od Čehov. Ta človek res ne ve kaj da dela, kadar ga ima pod klobukom. Ko bi on trezen vedel kaj da dela v pijanosti bi se kesal na veke. Veste kaj je naredil? Ljubi bralci, zadnjič ko je prišel pijan kot kanon od prelube svoje gostilne od „Vogla“; „Heil“ je bruhal in vriskal kakor fantdoli iz okna. Kaj bi se mislili njegovi prijatelji, ko bi to zvedeli? Menda bi ga ne marali več med seboj. Pred štiri tedni je bila v gostilni pri „Voglu“ občet; bil je tudi neki kmet, naprednjak iz Betrinjevsi med gosti. Ker se je kmet spredrznil zagrometi „Heil“, je bilo Svatonu preveč; kar zaukaže in črnuhi planejo na njega; kakor panter na kako ubogo žival, prijeli so ga za vrat in davili in pobijali da je bil čisto potolčen; ko bi ne ušel, bi ga tako ubili! Za tisti blagor, katerega nam Svatonček v „Š Miru“ očita se mu lepo zahvalimo; naj ga sam ohrani ali naj gre kam drugam drugo osrečovati z njim. Pri nas tako ne vznjuje drugega, kakor hujskanje in obrekovanje. Prosimo Te še enkrat, Svaton! pri miru nas pusti! Tri črna dušica! Št. Vidiki fanje.

Škocijan v junjski dolini. Z 11. t. m. je občina razglasila uresničenje samostojnega posnega urada. Kako dobro je to, o temu ve povedati prebivalstvo, kakor tudi poletni gostje,

ki so vsi železnici vila pri kjer pri in ne valed te naši pok jati, kad zopet v v navd in čestit pisano v šalo vse in sploh ljudje; preplove lahko r koplje i dolgi iz se lahko se bode vsako g kristalu lastnoro z barka zrcalijo najizbor vso jed božjega dični te tegniti,

Št izvedi t sta se nič tak priše l so ju nastal, Grdo j še grše tajo in Neman glasiti, in da dobro odstra farbal.

K se sk sicer l časopi državn zlasal sloven Prvaš bi izn vznem tega c mogli Zlindr terim znača ker s slover bodite zdigni stvo, pod v učitel sloven Desch ali p spodj znana strija buje glejte rudni niku. Kakš nedo se, M tično bode marj del

so vai čutili to potrebo. C. k. priv. južno
 ni pri temu razumeti, zakaj je napra-
 pri noro zgrajenem kolodvoru v Rikarivasi,
 prihaja in naša pošta, cesto le od zahoda
 na ljudi od škocijanske strani. Za nas je
 tega pot precej, minut daljša. Ali se je to
 pokrajini zato naredilo, da se zamore sme-
 kadar pride, kdo prepozno? Ali pa se je
 sparalo, kakor je to na tej progi že
 navadi? No, dame vendar ne pridejo prepozno
 tistim poštni gospodični, ki dobi raz-
 uradno službo, kajti plačilo boše zna-
 vse skupaj kakih 900 K. Prebivalci kraja
 sploh široki sloji ljudstva so dobri, prijetni
 kraj je v kotlju, obdan s sadonosniki in
 oploven od zdravilnega potoka, v katerem se
 naravnost v vaši poklje. Kdor pa se
 raje v jezeru, ta ima komaj 8 minut
 izprehod v hladnem gozdu do jezera, kjer
 se lahko ohladi. Kdor še ne zna plavati, naučil
 se bode to pri nas, kajti tla so zanesljiva in
 tako globoko zamore izbrati. Voda pa je liki
 kristalu in marsikateremu celo pr. gorka. Tudi za
 katoročne parnike je preskrbljeno. Ali nezgod
 barkami ni tukaj. Okoli so visoke gore, ki se
 razlijejo v jezeru. Tukajšne krčme pa so tudi
 najborejše; kajti za 60 kr. dobiš celi dan
 jed. Res naš ljubi Škocijan je krasni košček
 tega sveta in mi privoščimo poštni gospo-
 dični to spzbo. Ali hitro se je treba zanjo po-
 gneti, kajti z 21. t. m. je rok končan.

* * *

Št. Janž na Kranjskem. Ljubi „Štajerc“,
 vredi tudi od nas nekaj. Pred kakimi 14 dni
 ta se v našem farovžu kaplan in župnik Nema-
 tako pretepavala in metala po sobah, da so
 vdele kuharice in farovške dekle na pomoč in
 jo komaj pomirili. Preprij je baje zaradi tega
 nastal, ker sta vsak svoje deklo napajala. . .
 to je, ako se kmetaki fanti pretepavajo, ali
 gre še, ako se duhovniki po farovžu klof-
 vajo in premetavajo zaradi babnic. . . Župnik
 Banič je dal tudi 4. avgusta pri cerkvi raz-
 pisi, da naj vsi farmani k njemu pridejo
 da naj svo zbirco na enkrat plačajo. Pač
 dobro ve, da je farška zbirca enkrat za vselej
 ustanovljena, pa vendar bi rad vboge kmete na-
 zibal.

Novice.

Kaj je „Štajerc“! Prvaško-farške lističe, ki
 skrivajo po ljubljanskih zakotnih luknjah,
 prav malo briga, kaj je in kako dela naš
 časopis. Ali nekaj odgovora jim le posvetimo. V
 listni zbornici je dejal poslanec Malik, ko je
 dal brežiškega Benkoviča, da je „Štajerc“
 slovensko pisan list, ki ga izdajajo Nemci.
 Prvaški listi delajo zdaj ravno tako, kakor da
 imajo beli smodnik. . . Ja zakaj se pa
 nemirjate, vi rdeče-plavo-beli petelini? Ali
 gre doleže, se niste vedeli? Mi vendar nismo
 mogli iti h hofratu Ploju ali Benkoviču ali dr.
 Lindri ali Podgorcu, da nam da kapital, s ka-
 terim bi začeli naš list. Nemci, pristni, pošteni
 malajni Nemci so pričeli izdajati „Štajerca“,
 kar so videli, kako seajo slovenski odrasleniki
 slovenskemu ljudstvu kri in mozek! Sicer pa —
 bodite tiho! Kdo pa je pričel, povspeseval, pov-
 stignil in omogočil vso slovensko kulturo, znan-
 stvo, industrijo itd? Ali ni delal Primuž Trubar
 pod varstvom nemških vitezov? Ali niso nemški
 učitelji, profesorji, učenjaki, velikaši pripomogli
 slovenskemu ljudstvu do razvitka? Kaj sta bila
 Beschmann in Valvasor? In danes? Ali so spi-
 poljedelske prepotrebne knjige prvaški go-
 vojne? Ali ni skoraj vse, kar je med Slovenci
 nametnega, iz nemščine prevedeno? In indu-
 strija, kar jo imamo na Slovenskem, ki usluž-
 vajo tisočere delavce, — ali ni nemška? Po-
 gte železne tovarne v Borovljah, Jesenicah,
 dnikih v Zagorju, Trbovljah, Velenju, Hrast-
 nju? Kakšna podjetja so urednili prvački?
 Liksi „štrumpfabrik“, v kateri se slorsblja
 svetle otroke, — kakšni časopis, v katerem
 napada lastne dobrotnike, — kakšno poli-
 tčno neumnost, s katero se slepari javnost. Kaj
 bodele vi govorili, vi revčki, vi politični kra-
 najilj Kar je, to je plod nemškega
 dela! In zato pravimo odkrito ter brez ovin-

rov: Res je, da so „Štajerca“ Nemci ustanovili,
 kakor je res, da ima „Štajerc“ namen, s po-
 prijazniti obe narodnosti! Te ga pa se huj-
 skači bojijo . . .

„Štajerc“ pa Kranjskem. Kolikokrat so
 prvaški listi že pisali, da je naš list pri koncu
 in vedno so se motili. Zastonj so bile vse kle-
 rikalne nade, da ostavimo svoje delo. Zdaj pi-
 sarijo ti listi in lističi, da se „Štajerc“ hoče
 razširjevati in na Kranjskem. Strah in groza,
 grom in peklo! Na Štajerskem je „Štajerc“ že
 tolikokrat posvetil v krtove luknje prvaških
 strank, na Koroškem je že tolikokrat prijel za
 nbeša izsesalce ljudstva in hujšakače, in zdaj —
 strah in groza! — zdaj hoče „Štajerc“ še na
 Kranjskem razvijati svoje izobraževalno delo.
 To je pač hudo! To boli, to skeli! Ali —
 prvaški bratci, vaše jokanje nič ne pomaga!
 Kakor smo se razvili in razširili na Štajerskem
 in na Koroškem, tako se bodedo in na Kranj-
 skem, kajti kazalci svetovne ure grejo naprej
 in ne nazaj!

Babilonski stolp. Sovraštvo med kranjskimi
 liberalci in klerikalci je že marsikaj nepričako-
 vanega prineslo. Najnovejši pojav pa je razkol
 v „Ciril in Metodovi družbi“. Tošolsko društvo,
 katerega vzdržuje ogromna večina ljudstva
 samega s svojimi krvavimi krajcarji, je bilo
 doslej vedno v roki najtemnejših klerikalcev.
 In kakor je bila klerikalna šola vedno le poneumo-
 valnica, tako je klerikalna, ta družba več šk o-
 dovala nego koristila. Klerikalizem ne
 pozna izobrazbe za druge; — klerikalizem ne
 potrebuje izobraženih ljudi, temveč duševnih
 revežev, s katerimi dela lahko karkoli hoče; —
 in zato je vplivala Ciril in Metodova družba na
 slovenske svoje člane prilično tako, kakor
 vpliva alkohol na živce človeka. Kdor se proda
 in zapiše klerikalstvu, ta izgubi trdna
 tla pod nogami, ta izgubi duševno ravno-
 težje in pade v jarek nemarnosti ter zabi-
 tožje. . . Vse to so posamezni člani Ciril in
 Metodove družbe že davnej čutili, čeprav se
 niso upali tega javno izreči. Kar je poštenega
 v tej družbi, to je čutilo neznosni pritisk od
 strani tistih farjev, ki so pokrili s svojimi kutami
 delo te družbe. Kar je poštenega v Cirilovem
 društvu, to je hrepenelo po osvoboditvi od po-
 povske nadvlade. Rili in rili so ti posamezniki
 liki krptom in — na zadnjem občnem zboru
 Ciril in Metodove družbe, ki se je vršil 6. t. m.
 v Bohinjki Bistrici, so bili klerikalci poraženi.
 Klerikalci so hoteli v odboru edino svoje za-
 grižene pristaše, m. dr. za Štajersko dr. Toneta
 Korošca, za Koroško dr. Brejca, Podgorca in
 orglarja Grafenauerja, itd. Ali liberalci so bili
 v večini in med burnimi psovskami na Korošca
 ter Grafenauerja je prodrla lista neklerikalnih
 poslancev. Po Grafenauerju, ki se je dal v to
 našuntati od Korošca, in ki je sploh igral
 vlogo neumneža, ki hodi za druge po kostanj
 v ogenj, — so vložili klerikalci protest. Zdaj
 vpijejo celo, da ne bodo več objavljali društve-
 nih naznanil in so sploh tako hudi, da bi naj-
 raje vse liberalce žive pohrustali. . . Nas veseli
 vse to, ako ravno nimamo ničesar za napol ter-
 cijalsko Ciril in Metodovo družbo opraviti. Veseli
 nas to, kajti ako bode družba v neernih rokah,
 bode preje kaj koristila. Sicer pa se mora
 že enkrat zjasniti: voda in ogenj se ne data
 združiti, — kar je klerikalnega, na eno stran,
 kar je neklerikalnega, na drugo! Hic Rhodus,
 hic salta! Laži-edinost je pomenila vedno le
 slepo pokorščino pred klerikalnim mogotcem!

Papež o duhovniški vzgoji. Ob priliki gene-
 ralnega kapitlja dominikancev poslal je sveti
 oče pismo, v katerem je govoril o vzgoji duhov-
 nikov. Med drugim je napisano v tem papeže-
 vem pismu sledeče: — V pridigi naj raztolma-
 čijo duhovniki ljudstvu v jasnih, poljud-
 nik besedah resnice svete vere in pred-
 piše pravnosti. V pridigi naj se ne pečajo
 za nekoristni spekulacijami, in naj izpustijo
 duhovniškemu polju tuje predmete, ki di-
 hajo po svetni duh in slepijo v blazne
 nauke sveta znorele duhove. . . Ali borni bi bili
 plodovi pridig, ako bi jih sprejemalo delo in
 lepi vzgled. Celot življenje duhovnika naj bode
 sredna mešanica strogoosti proti
 samemu sebi in ponižnosti, zavzemanja
 za napredek pravičnih in usmiljenja
 za grešnike. — Tako govori sveti

oče rimski papež! In naši duhovniki? Ali
 pridignejo „verake resnice“, kadar bobnajo za
 volitev? Ali živijo po predpihih evanjelja? Ali
 so ponižni, kadar pisarijo po svojih listih? Ali
 so usmiljeni, kadar trgajo križe iz grobov? . . .
 Ko bi sveti oče vse to videl, zjokal bi se nad
 svojimi nepokornimi podložniki!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Klerikalna brezsrčnost. Iz Ragoznice so se
 čule zadaje dni govorce, da je ubil znani po-
 sestnik Brenčič svojega hlapca. Te govorce niso
 bile povsem resnične. Ali nekaj je le na tej
 stvari. Poizvedovali smo in izvedeli sledeče:
 Franc Brenčič, znan kot zagzicen prvak
 in do dna duše črni klerikalec, ravna s svojimi
 posli vedno tako surovo, da nikdo pri njemu
 ne ostane. Pauje in pretepava jih ter jim daje
 grozno slabo hrano. Franco Brenčič je bil sploh
 vedno brez poslov, ko bi ne imel za prijatelja
 prvaškega župana Brumena. Ta Brumen je od-
 visten suženj Brenčičove družine in stori vse, kar
 mu ta komandira. Da bi pomagal Francetu, dal
 mu je kot posla občinskega reveža Reberca.
 Naglašamo, da je dobival ta Reberc mesečno 2
 gold. občinske podpore. Mož je bil že star in
 izmozgan in čeprav ni bil lenuh, vendar je
 težko delal. Brenčič je s tem revežem tako
 ravnal, kakor so ravnali v času robote bogati
 plemenitaži s svojimi podložniki. Vkljub temu,
 da je dobival podporo in oblačilo od občine, je
 bil vedno tepen, ker ni mogel vsako težko
 delo opraviti. Opetovano je siromak jokal:
 „Druge najde smrt, mene pa noče“ . . .
 Enkrat je revež zaradi surovosti od Brenčiča
 odišel. Ali ker je župan Brumen Brenčičov pri-
 jatelj moral se je vrniti in moral nadalje
 peklenske muke trpeti. Par dni pred smrtjo,
 ko revež že hoditi ni mogel temveč je po
 štirih lazil, nabil ga je surovi Brenčič s
 krampom. Ker so ljudje to opazovali, nalo-
 žil je starčka na kolesnico in ga zvrnil v listjak;
 kajti v gnilem listju je bila postelj reveža. Po-
 tem je hotel siromaka v bolnico oddati,
 kjer ga pa niso več sprejeli. Peljal ga je nazaj
 in med tem ko je Brenčič baje v krčmi popival,
 ležal je umirajoči trpin na vozu. Vročje solnce
 se je nanj upiralo, pomagal pa mu nikdo ni,
 dokler ni prišla smrt in mu za vselej pomagala.
 Taka je torej ta zadeva. Oblast vodi preizkavo
 in upamo, da bode zadela klerikalnega brezsr-
 čnega občutljiva kazen. Takšno je „krščanstvo“
 klerikalcev! Kaj neki pravi oče Brenčič k temu?
 Med volitvami so Brenčiči tako agitirali. Zdaj
 pa se kaže njih krščanstvo v pravi luči! Ljud-
 stvo je splošno razburjeno in zahteva, da se
 Francetu Brenčiču povrne, kar je storil po-
 kojnemu siromaku. . . In še nekaj naj omenimo
 pri tej priliki. Župan Brumen je vedel
 jako dobro, kako se godi revežu. On je tedaj
 odgovoren za to zverinsko surovost! Saj
 je prisilil nesrečnega starčka, da gre nazaj k
 Brenčiču in se pusti pretepavati par dni pred
 smrtjo. Soodgovoren je župan Brumen za dej-
 stvo, da je bil revež s krampom tepen, namesto
 da bi se mu podelilo svete sakramente! In še
 več: Občina vzdržuje tudi neko vbogo, malo
 šolarico. Tudi tega otroka je izročil
 župan Brumen Brenčiču, ki dobiva zanj
 denar. Otrok mora od 7. ure zjutraj do 11. ure
 zvečer delati in učiteljica mora v šoli otroka
 spat pustiti, ker je deklo izmučeno in
 vtrujeno. Mi zahtevamo odločno, da od v zame
 župan Brumen takoj tega otroka surovežu
 Brenčiču! Drugače bodedo našli pot, da ne
 zraste Brumen-Brenčičevo drevje v nebesa. . .

Zopet laž. Prvaški listi pišejo o nekem
 Jože Mavrinu iz Lokavca pri Ljutomeru, ki je
 bil baje obojen zaradi goljufije. To ni nič no-
 vega, — goljufov je po celem cvetu žalibog
 dosti. Ali prvaški listi pisarijo, da je bil ta
 Mavrin naš dopisnik. K temu povemo le to-le:
 Leta že nimamo ničesar opraviti s tem člove-
 kom! Dokler je bil Mavrin naprednjak, toliko
 časa je bil tudi poštenjak. Ali ko je postal ne-
 zvest naši stranki in je našel v prvaški taboř,
 v tem hipu je postal tudi slepar. Pač umevno!

Gornjeradgonski okraj in „Laži-Gospodar“.
 Velezaslužni načelnik gornjeradgonskega okraja,
 g. Franc Wratschko nam piše: — Bliža se čas
 okrajne volitve in „Slov. Gospodar“ stopa vsem
 lažem naprej; v kajji podobi se prikazuje „Evi-
 02

nem možem", kakor se imenujejo klerikalci in jim kaže zlato jabolko „slovenstva“; to jabolko, ki ga priporočata Ploj in Korošec, bode vse srečne in bogate naredilo... Kdo je kriv sedanjega nemira v našem okraju? Med drugimi gosp. minister Bienert! Zakaj ni bila okrajna volitev že pred enim letom razpisana? Jaz se nisem bal za moje načelstvo, drugače bi ne bil podpisal vaše želje, da se sme voliti še po starem zistemu. Imel sem že dalje časa mir od teh po Ploju našuntanih „Evinih možov“, ki spadajo k Ploju, kakor Ploj k njimi in so deviško čisti kakor sam Ploj. Ali zdaj se je zopet rodila kača laži v Radencih, katera se prikaže svojim ljubljencem večkrat v „Gospodarju“ in na skrivnih sejah, ki zna tako urno razširjevati obrekovanja in bi poklala Nemca, ako ravno se na drugi strani Nemcem prilizuje, da bi zamogla od njih kakšni grošček prislužiti. Radenci me razumejo, ker tam so že imeli „konzumno društvo“, so zaklali eno kosmato kravo in pošiljali smrdeča jajca na Nemško, dokler ni vse skupaj zasmrdele in je, kakor se pravi, „prasca s pipo šla“. Tako hočejo gospodariti tudi v okrajnem zastopu! — Le poglejte, kaj piše „Gospodar“ v št. 39. Ne bodem se jezil prehuče čez tega lopovskega lažnika, ki je napisal „Gospodarjeve“ laži. „Gospodar“ se bode imel itak pred sodnijo za svoje obrekovanje zagovarjati. Jaz za sojo osebo imam v rokah z a p i s n i k e, iz katerih se lahko jasno pokaže vse moje 17 letno (ne 15 letno) delovanje kot načelnik v okrajnem zastopu! Vse, kar piše „Gospodar“, je nesramna laž. Ne bodem odgovarjal na te laži; kajti ako srečaš lopova, ki ti vrže kamen, pustiš ga zapreti, ne pa da bi se z njim prepiral. Le nekaj naj povem! To je stvar glede tistih 200—300 K voznine za prodec, katerega so zlicitali trije radinski kmeti s pogojem, da se mora prodec odsejati in polne kupe navoziti; meni je bilo zato, da se ne bi naredilo kakor lansko leto, ko so večinoma le pesek, ne pa kamenje navozili; zato so se tudi pri izplačevanju zavezali, da navozijo pozneje še nekaj kupov, samo da denar dobijo; ali nič se ni storilo, — zato pa letos ne dobijo preje denarja, dokler ne popravijo svoje nemarno delo. — Lažnjivi „Gospodar“ očita okrajnemu odboru tudi naraščanje okrajnih doklad. To je naravnost nesramno! Od nekaj že so bile v okraju 20% doklade, tako tudi od leta 1890 do 1894. Za leto 1895 se je dvigalo 18% doklade in se je zidalo novo cesto, ki je merila 13 kilometrov v dolžini. Leta 1896 se je dvigalo 17% in to tako dolgo, dokler se ni uredilo zemljiški davek. Z ureditvijo zemljiškega davka se je plačalo v okraju za 10.000 gold., to je 20.000 kron davka manj ko popreje. Samoumevno so se morale vsled tega doklade povišati; zvišalo se jih je na 20%. Vsled davčnih odpisov vsled toče in povodenj se je zvišalo doklade na 27%. Od tega časa sem so znašale doklade vedno 20%. Letos pa se je zopet odpisalo davka vsled trne niš in zato smo morali zvišati doklade na 27%. Koliko okrajev pa je, ki imajo samo 27% doklade?! In pri temu je še omeniti, da prejšnji zastop ni nikdar subvencij dajal, k večjem 140 K konjskih premij. Zdjaj pa se mora vzdržati okrajne ceste; le za vremensko streljanje se izda 4—5000 kron. Takšno gospodarstvo je pač vzorno in se tisto lažnjivo farško motorilo, ki nas opravlja, le v javnosti smeši. Tako se obnašajo ti isti ljudje, ki bi radi gospodarili v okrajnem zastopu! Drugače pa se plača zdaj vsakomur, kar ima dobiti. Iz zapisnikov se tudi dokaže, da je nevarnost, da bi moral okraj tistih 40.000 K plačati, odstranjena in da nikdo ne more več za to plačilo terjati; tudi ko bi se to zgodilo, bi deželni odbor ne dovolil plačati. Smelo trdim: Naš okraj bi imel danes najmanj 80.000 K dolga, ako bi se jaz sam ne brigal za te reči; za železnico bi se moralo plačati 40.000 K in za cesto od sv. Lenarta čez Steinhof na Nemško tudi najmanj 40.000 K ker je bila cesta preračunjena od deželnega odbora na 45.000 K. Tako stoji stvar in to so moje zasluge, s katerimi se ne baham, katere pa vržem svojim obrekovalcem v obraz! Le psujite me „odpadnik naroda“ in „pokorni sluga Kodolicha“ ter „nemčur“. Sluga slovenskih hujskačev in

klerikalnih tatov tuje časti, ki blatijo poštene ljudi po nišvrednih časnikih, — to pa še nisem in ne bodem! Jaz sem star Slovenec, nikdar pa ne novoslovenski prenapetež; jaz ljubim le mir in pravico in drugega ne morem nikdo od mene doseči, ne po nemško ne po slovensko. Tudi se ne bom žalostil, ako ne postanem več načelnik. Saj vi hlupci Plojevci in hujskači Koroščevi ne bode te gotovo ne okraja 17 let vodili! Na primerni odgovor na vse druge laži, ki se ne tičejo moje osebe, temveč časti celega zastopa, naj se umazano dopisničje pripravi. Zg. Radgona, avgusta meseca 1907. — Franc Wratschko. —

Bankovci — mučenik. V starem veku je dal paganski cesar Neron navezati kristijane na kole in jih sežgati kot žive baklje. Približno tako se muči našega vrliga državnega poslanca dohtarčka Benko-Cvenkaniča. Brez šale! Mož je v velikanski nevarnosti. Farški listi poročajo, da ga je hotel nekdo napasti in to z „nevarnim orožjem“. Kdo je ta nekdo, se sicer ne ve, — ali gotovo je naročnik „Štajerca“, kajti le ti hudobni naprednjaki bi radi Bankoviča umorili. Kakšno je neki tisto „nevarno orožje“? Gotovo je to kakšni „fičfajf“ ali pa „frača“, s katero streljajo pobje vrabce... Ali brez šale: Benko-Cvenkanič je „mučenik“! Mi bi se sicer prav nič ne čudili, ako bi prijel Bankoviča za ušesa eden tistih kmetov, katerim je za prvaški advokat za 6 vrstic pisma čez 4 K računal. Ali zaradi tega ni postal Benkoovi mučenik. Ampak iz političnih vzrokov... Dragi črnhi! Napravite krono iz trnja in kopriv ter jo posadite na mučeniško čelo Cvenko-Bankoviča!

Občinske volitve v Stopercah se vršijo 19. t. m. Že zdaj se bije ljuti boj med napredno in klerikalno stranko. Župan Štefan Jus, poštenjak od pet do glave, je postavno volilne imenike vsakemu na ogled razpoložil. Postavna reklamacijska doba je potekla in zadnjih 8 dni nima nihče več pravice, imenik pregledovati ali pa tam celo kaj popravljati. Vodja klerikalcev Ignac Vrabčič pa si dovoljuje vse že čez mejo segajóče netaktnosti. Tako je dne 11. t. m. z Jernejem Škrabl in Miko Lampret v d r l v ž u p a n o v o p i s a r n o, ko ni bile ne župana, ne njegove družine doma. Hiša sicer ni bila zaklenjena, ker so županovi otroci za hišo živino pasili. Dotična soba ni samo pisarna, temveč tudi stanovanje, v katerem ima župan svoje zasebne reči, denar itd. V to sobo je vdrl Vrabčič s svojima čednoma tovarišoma ter je vse občinske akte pregledoval in iz volilnega imenika volilce v svrhu agitacije prepisaval. Po svoji volji je gospodaril v županovi sobi. Hčerka g. župana je slišala ropot, prišla gledati in je vidila to drupal. Istotako je to slučajno vidil g. nadučitelj Jak. Zwirn. Mi svetujemo g. županu, da si nabavi hudega psa, ki mu bode sobo pred takimi ljudmi čuval, o katerih se ne ve, s kakim namenom vdirajo v tuja stanovanja. Kajti tako postopanje presega že vse meje in bikovka bi bila najprimernejši odgovor! Tako „agitirajo“ prvaški hujskači. Volilci! Ne pustite se zapeljati od takih ljudi, temveč volite napredno!

Takšni smo klerikalci! Kaplan J. Luskar v Št. Ilju se je vendar s svojo surovostjo opekeli. Poročali smo svoj čas, da je ta klerikalni bojevnik in znani popravkar povabil starega Valentina Hundeka v farovž, zaklenil za njim vrata in ga s palico hudo pretepel. Pri tem pobalinskem činu je izustil kaplan besedo: „Takšni smo klerikalci!“ Hundek pa je suroveža v farški suknjiž tožil. Pri obravnavi je bil kaplan Luskar o b s o j e n na 140 K globe odnošno 14 dni zapora. Tako, fantek! Za enkrat imaš dosti!

Iz Zavrča se nam poroča: 5. avgusta je posestil ekscelencja grof Clary pl. Aldringen našo občino, da pregleda nezmerno po toči povzročeno škodo. Pri celi stvari je le nekaj čudnega. Namesto da bi se namreč g. namestnika korporativno sprejelo, ni prišel niti eden občinskih odbornikov, da bi se mu poklonil. Tudi g. c. k. namestniku se je to zelo čudno dozdevalo. Krivda te nemarnosti leži v občinskem uradu, ki je vedlo, da pride namestnik in ki ni nikomur niti ene besedice o temu povedalo. Mi prosimo ekscelencjo grofa Clary, naj blagovoli to netaktnost oprostiti in naj s vsemi močmi deluje,

da se tako hudo prizadetemu ljudstvu pomaga. **Sejmi z žrebetami** se bodo vršili, kakor smo že poročali, v Ptujju in to dne 4. in 11. septembra, 2. in 16. oktobra, 6 in 25. novembra. Kupci so kupovali doslej deloma na Ogrskem. Naši kmetovalci pa so zopet svoja žrebeta na Ogrsko prodajali. Tako so pravzaprav naša kupa na Ogrskem naša žrebeta kupovali; lep kos dobička pa so vtaknili Madžari v žep. Na drugi strani so bili kmetovalci dostikrat tudi opebljeni, ker niso vedli cene žrebetov. Zatorej so ti novi sejmi v Ptujju, ki bodo ob enem sejmi z govedo, konji in svinjami, velevažnega pomena. Opozarjamo kupce in prodajalce, naj se jih množestvilno udeležijo.

Kmečki zbor v Gradcu. Dne 15. septembra tega leta ob 10. uri predpoldan vrši se v Gradcu veliki kmetijski zbor (Bauerntag) to je zborovanje vseh zavednih kmetov Štajerske brez izjeme narodnosti in političnih strank; vabljeno so torej Nemci, Slovenci, liberalci kakor klerikalci. Namen tega zborovanja je, vse štajerske kmete med seboj sprijazniti in jih h skupnem postopanju v gospodarskih zadevah pripraviti. Kot govorniki so prošeni deželni in državni poslanci brez strankarskih razločkov. Za Spodnje Štajerce posebno važen referat „Domača žrnjarija“ leži v prav dobrih rokah; sam probertelj na tem polju kakor tudi na polju odstranjenja zemljiškega davka, znani poseesnik g. Franc Girstmayer govoril bode o tem. Organizirani kmetje Srednje in Gornje Štajerske bodo v ogromnem številu tega zborovanja udeležili in bilo bi toraj tudi želeži, da bi se v Spodnji Štajerci po možnosti udeležili. Samoumevno je, da bodo govorili iz praktičnih vzrokov nemški; govorilo pa se bode po vsem taktu da bode vsak nekoliko nemščine zmožen kmet lahko razumel; in takih je pri nas še vedno precej. Razven tega pa bodemo Spodnji Štajerci vse povsod skupaj in lahko še eden drugemu nezastopljeno raztolmačili. Po zborovanju bode skupni obisk jesenskega sejma (Herbstmesse) in tamošnje zanimive razstave goveje živine. Pri tej razstavi bode zastopanih 5 najbolj razširjenih štajerskih pasem z 120 govedi. Pripravljeni odbor je po moči pripravljen vsakomur ustreči in je preskrbel da bodo udeleženci imeli na vseh štajerskih železnica h udogodnost se za pol cene h zboru in nazaj peljati; razven tega se namerava tudi skupno prenočišče (Massenquartier) preskrbeti. Merodajni krogi se že danes prosijo da pripravne kmete na ta važni zbor štajerskih kmetov opozorijo in jih k udeležbi vabijo. Natančneje bodemo od časa do časa še priobčili.

Sejem v Radgoni. Letošnji sejem sv. Lovrenca je bil dobro obiskan. Prignalo se je 571 konj, 331 volov, 637 krav in 47 mlade živine. Cene so bile visoke.

O glavarju Vistariniju so pisarili po ošabnemu Benkoviču nahujskani prvaški listi toliko, da bi človek res vse možgote mislil. Zdjaj se je preiskava vstavela in pričeli so lagati, da je Vistarini pobegnil v Ameriko. Pa tudi to ni res. Vse je laž, kar so hujskači trdili. Tako se krade postenje —

Pogorelo je skladišče g. Rakusch v Celju. **Nesreča.** Pri šolski zgradbi v Mariboru se je podrl nekaj zida in vrglo 3 delavcev v globočino. Zidar Karl Senekovič je bil takoj mrtev; zidar Ludvik Krainc in delavca Neta Gaiser sta bila težko ranjena.

Smrt v ognju. Pri grobokopu Kaloch v Stendencih pri Mariboru je prišlo 9. t. m. goreti. V plamenih je bila 65 letna svakinja Kalocha zadušena in je zgorela. Škode je nad 6000 K, polovica je pokrita z zavarovalnino. Pri požaru so pomagale požarne brambe iz Maribora, Pobrežja, Rodvine in Pekinga.

Iz Drave je potegnil knjigovodja Laurentschitsch v Ptujju pekovaška učenca M. Gestana, ki bi kmalu utonil. Rešitelj se je pri temu na glavi težko poškodoval.

Ustrelil se je na pokopališču v Pobrežju pri Mariboru poseesnik sin Karl Kremer. Pretekli petek so pokopali tam njegovo ljubico, ki se je zastupila. Kremer je težko ranjen.

Ufonil je v Žabjaku pri Ptujju 2 letni fantič mlinarja Antona Kekeca. Kakor znano, so klerikalci moža hudo napadali.

Požar. V Šmitsbergu pri Slov. Bistrici je

pogorela nika Jag bramba. I ogenj š blaga. I nearečo. voza in drugi si. Bik v okolici. Pri Fr. Min. Poi kmetski da ga j. Vo sestniku lica. M. pot v V mu je posestn. iz dopis, vedno glašali, ljudstv goji p. potrjuje pise m. lostjo-jajoda. duh, I pogube goma. sta zav sicer v in zna. si nian. ški k. kakor torej ledena. Podgo smo v. prvaš stopn. ostani. čepra. znanc. nemo. E. L. res. Brejč. Lamp. teh e. dabo. teljev. je na. miš. Nem. s r d. Ko. pa j. liz. s k. Slo. Ali. nega. st v. njaš. prid. „Vo. pro. ima. mož. bi. je. v. bod. več. z k. tak. 1 l. se. lov. se. drs.

Književnost in umetnost.

„Skaterimi sredstvi je mogoče kmetovalcu pridelke svojih travnikov in deteljišč pomnožiti? (Spisal Andrej Drogenig, kmetovalec in poročevalec za varstvo rastlin c. kr. poljedelskega ministerstva.) Ravnokar je izšla ta zanimiva knjižica vrliga našega Drogeniga. Knjižica obsega 15 strani in 5 slik ter je strokovnjaško spisana. V poljudnih besedah razpravlja uspehe poizkusov na posestvih 10 gospodarjev. Knjižica govori nadalje o obdelovanju travnikov v splošnem, o pridelanju krme na njivah, o nakupu itd. Pečali se bodemo s knjižico še posebej. Za danes pa že čestitamo g. Drogenigu za lepe uspehe, ki jih je dosegel na gospodarskem polju s pridnim svojim delom. Kdor se zanima za knjižico, temu jo g. Drogenig, gospodar v Kačjem Dolu pri Podplatu, gotovo rad pošlje, ako se mu preje marke pošlje.

Gospodarske.

Kmetje, napredujmo nekoliko bolj naglo! Človeku je že prirojen, da misli o sebi, kar le more dobro. Saj pa je tudi popolnoma res, da je najtežje spoznavati samega sebe. Ravno za to pa, ker misli večina naših kmetov, da bi ne znal pod danimi razmerami nikdo boljše gospodariti, napredujemo pri nas v kmetijstvu jako počasi. Dasi tudi se nahajamo v sredini Evrope, smo vendarle še daleč celo za nekaterimi neevropskimi narodi, kar se kmetijstva tiče. Pri nas kmet samo ječi pod težo bremen in si noče pomagati. Mi smo se tako močno oprijeli starih navad, katere pa niso za današnje čase, da se jih ne moremo in ne moremo izbežiti. Kako drugačni so n. pr. ameriški kmetje! Tudi v Ameriki je pomanjkanje delavcev in tudi tam ni dežela, po kateri se cedi med in mleko. Kakor pri nas, morajo se tudi v novem svetu bojevati kmetje proti raznoterim sovražnikom in težkočam. Toda oni jih premagajo, ker so delavni in, kar je poglavitno, podjetni. Tam seveda ne boš videl kmeta, ki pleje in osipa turščico z ročnim orodjem. Parni in električni stroji opravljajo, kar delajo pri nas ljudje in živina. Amerikanec ima glavo na pravem mestu, zato izkorišča moči, ki mu jih v obilici nudi brezplačno mati narava. Zato pa obdeluje v Ameriki po 200 oralov zemljišča in še več samo ena družina. Pa kaj bi govoril o Amerikancih, ki so tako daleč! Poglejmo rajši nekoliko v bližnjo Švico in primerjajmo jo z našimi gorami! Naravne razmere so približno enake; kak stranski razloček pa je v blagostanju! Tam bogastvo, pri nas revščina! To pa vse radi tega, ker obdeluje švicarski kmet vse drugače svoje travnike in pašnike kot naš kmet in ker se pazi v Švici na živinorejo mnogo bolj, nego pri nas. Tam se dela z glavo — pri nas po stari navadi. Z veseljem pa moramo priznati, da se je pričelo zadnji čas tudi pri nas nekoliko bolj napredovati. Že mnogo jih je, ki priznavajo, da ne pridemo po dosedanj pot do rešitve, in da je potrebna temeljita preemba. Koliko jih nam je n. pr. zagotovilo, da je vse resnica, kar pišemo v našem listu, če pogledamo pa na njihovo posestvo, najdemo presneto malo izkoriščenih naših nauk. Zagotavljamo vas, dragi čitatelji, da nas bo bolj veselilo, ako se boste po dobrih naukih ravnali, nego da jih boste hvalili. Ne rečemo sicer, da ne dela nikdo, kakor v listu svetujemo, toda premalo je takih gospodarjev pri nas in zato napredujemo prepočasno. Kmetje! Če ste spoznali kak nauk kot dober ravnajte se po njem. Ne odlašajte preveč z rešitvijo. Potem se bo reklo o vas, da napredujete. Vseled revščine, ki je nastala radi dolgotrajne brezbriznosti, res ne more vsakdo tako delati, kakor bi rad, toda mnogo je reči, ki se dajo brez posebnih stroškov popraviti. Vzlasti svetujemo našim revniškim kmetom sledeče popravke na kmetiji: zboljšanje hleva in gnojišča, zboljšanje in gnojenje travnikov, pridelovanje več krme, naprava sadovnjakov in vinogradov, vrtnarstvo, odbiranje pri vzgoji živine, vzlasti pa uporabo boljšega kmetijskega orodja. Vse svoje posestvo vrnajmo tako, da bodemo čim več dela opravili z živino in uporabljali čim manj delavskih moči. Kako je treba to delati, o tem smo že večkrat pisali v našem listu. Kdor

da je hipoma bila mrtva; niti za poznati ni bila več, tako se ji je glava raztreščila. Čudno! Njeno mati je pred par leti odnaka usoda zadela — in še več — komaj par korakov oddaljeno od kraja, ker je hčer smrt našla.

Požar. V Rehpergu je pogorela fabrika za papir in celulozo. Pogorelo je tovarniške poslopje s potranskimi hišami. Požarni brambci iz Miklavchofa in Zel. Kaplje sta prepričili večjo nesrečo. Ali škoda je velika; vendar pa je fabrika zavarovna.

Od manevrov. Iz sv. Petra pri Celovcu se nam piše: 10. t. m. dospeli so sem dragonerji števil. 5 iz Dunajskega Novega Mesta, ter ostanejo tukaj do časa, da se bode manever izvršil. Vse hvale vredno, kako se lepo obnašajo slovenski fantji v tujini. Kakor mi je eden podčastnikov zagotovil, da je to posledica tega, ker bivajo že dalje časa med samimi Nemci, kaj se lahko lepega vedenja naučijo. Tudi tukajšnje občinstvo je zelo zadovoljno s slovenskimi fanti. Celovec: 13. t. m. odmarširal je 17. pešpolk od nas na manever proti Mariboru in bodo ostali vojaki iz garnizije do 8. septembra t. l. Ljudstvo zelo pogreša vrle slovenske fante. Bog daj, da se zdravi vrnejo.

Mrtvega našli so gostilničarja Šimon Deixelberger iz Grabja. V gozdu ga je zadela kap.

Smrtni padec. Na nizkih Tavrach v bližini Malnice je padel neki delavec iz skalovja ter bil takoj mrtev.

V Dravo je skočil posestnik Hauser iz okolice Paternjona. Pred kratkim mu je vse pogorelo. Mrliča še niso našli.

Sejmi na Koroškem. 2. avgusta je bil v Sp. Dravogradu živinski sejem. Prignalo se je 512 volov, 327 krav, 102 telic, 4 koze, 2 konja, 4 telet. Promet je bil zelo živahen, cene trdno ednake. Kupcev je bilo veliko iz Labuda, Štajerske in Moravske. — V Rojah je bil živinski sejem 26. julija. Prignalo se je 152 volov, 42 krav, 10 telic, 12 ovac, 1 koza, 17 telet. Promet je bil dober in cene lepe. Kupci so prišli iz Koroške in Češke. — 5. avgusta je bil živinski sejem v Črni. Prignalo se je 60 volov, 35 krav, 10 telic, 177 ovec, 8 koz, 2 konja, 5 telet. Promet je bil lep in tudi cene ne preslabe.

Utonil je v okolici Borovelj kovač Josef Schütz. Kopal se je z dvema tovarišoma, ki ga nista zamogla rešiti.

Po svetu.

Ruski tatovi. Glede razmer na sibirski železnici je bila postavljena posebna komisija. Ali ta komisija je sama poverila čez 10 milijonov rublov. Postavili so pač kozla za vrtnarja.

Iz črnega tabora. V Nisemni na Sicilskem je hotel duhovnik Avila svojo lastno svakinjo posiliti. Ker se je branila, jo je skušal zadaviti. Švinjarja v kuti so zaprli.

Kmetje in orožniki. V vasi Kale na Dalmatinskem je prišlo do pretepa. Prišli so orožniki. V boju je ranil orožnik kmeta Mislov. Nato je napadel orožnika 80 letni oče ranjenega; tudi ta je bil težko ranjen. Zbrala se je potem cela vas, da bi se maščevala nad orožniki. Prišlo je do groznega boja v katerem je bilo 8 kmetov ranjenih. Mislov je že umrl.

Kmet in avtomobil. V svojem listu pripoveduje štajerski pisatelj Rosegger sledečo zanimivo povestico: „Mi psujemo in proklinjamo, ako nas na cesti nadleguje avtomobil; neki kmet iz moje vasi je stvar bolje naredil. Resno je korakal kmetič v nedeljski obleki po blatni cesti, ko zapazi pred seboj avtomobil. Hitro vzdigne dežnik in maha na vse pretege, da bi avtomobil vstavlil. Voznik je mislil, da mu preti nesreča; zato prične počasi voziti in se je končno pri kmetu vstavil. Vprašal ga je, kaj da je. „A nič hudega“, pravi kmet; zahvalim se Vam samo prav lepo, da ste tako počasi vozili; drugače bi mi mojo obleko oškropili. Zdaj pa se le naprej peljite.“ S temi besedami odkoraka kmetič.

Ljubi „Štajerci!“ Nekoč je stari fajmošter izpraševal razna vprašanja iz katekizma pri delitvi spovednih listkov. Naposled je še vprašal: kaj je največji čudež v sedanjem času na svetu? Ker dolgo nič ne odgovori, se zadere iz enega kota stari naročnik „Štajerca“: „Gospod fajmošter; to je, mislim največji čudež, ako bi vi kateremu izmed nas rekli, da more pogrebne stroške plačati do prihodnje sobote, a on bi jih pa že prinesel prvi četrtek in bi Vam se dal po vrhu tringelt...“

gorela hiša in gospodarsko poslopje posestnika Jagodiča. Škode je nad 15.000 K. Požarna kamba iz Slov. Bistrice je preprečila, da bi se požar še nadalje razširil in je rešila veliko premoženja. Posestnik Jagodič ima letos posebno srečo. Oktobra meseca je padel mlajši sin iz rojstva in se ubil; pred tednom dni je utonil mlajši sin in zdaj mu je še pogorelo.

Bik je težko ranil nekega 72 letnega starčka v okolici Radgorca.

Pri vremenskem streljanju je bil viničar v Marnič v sv. Urbanu težko ranjen.

Pod vlak se je vrgel poleg postaje Čmurek mladenič; bil je takoj mrtev. Pravijo, da ga je župnik tako mučil, da je šel v smrt.

Vojak — ropar. 28. p. m. je bila pri posestniku Podčejdu v Zabradavu pri Velenju vesela. Medtem je prišel neki vojak in vprašal za vojnika v Velenju. Posestnik je vojaka pogostil in vojak je šel sam pot kazati. Na poti pa je vojak posestnika napadel in ropal za denar in uro.

Iz Koroškega.

Iz duhovniških krogov je dobil „Slov. Narod“ pismo, v katerem potrjuje pisec, kar smo mi že pred kratkim trdili. Vedno in povsod smo namreč naglašali, da je največja nesramnost koroškemu ljudstvu brezvestno hujskanje, ki ga vodijo politikujoča duhovščina. Zdaj potrjujejo sam koroški duhovnik te besede, ker piše m. dr. tako-le: „— Dobro čutimo in z žalostjo opazamo, kako ona strupena sapa, prihajajoča vedno silnejše čez Karavanke, oni mrzli kleriki preveva kranjsko klerikalno politiko v slovenskega naroda, prevzame tudi polaganje in vedno bolj koroško duhovščino. Odkar nam navladala na Koroškem kranjski od Šušteršiča in vzgojeni, a preganani vihravi in kričavi Brejci z imenom Val. Podgorca.“ — Prosimo, te besede namo mi izmislili; te besede je napisal koroški katoliški duhovnik. Isto mnenje, kakor smo ga mi opetovano naglašali! Res je, da je za klerikalno romanje čez Karavanke vedno silnejše, res je, da sta Brejci in Podgorca grobokopa Korošcev, res je vse to, kar smo vedno naglašali. Dotični duhovnik popisuje v praviški voditelje tako-le: „— V zadnjem napadu Brejčevem se je kaj jasno pokazalo, da se kranjski mračnjak mračnjak, ki se pripravi živi med koroškimi Slovenci... Saj je jasno, da je pred kratkim smel na Koroškem zborovati najzagrizenejši kranjski popl. Lampe.“ — Tudi to je res, vse do pičice. Tisti Lampe, ki je v volinlem boju opsoval Brejca in Podgorca kakor dva smrkolina, isti Lampe hujsaka zdaj po Koroškem pod protekcijo teh dveh značajnežev. Ni čuda, da se pošteni duhovniki norčujejo iz teh „požrtvovalnih“ voditeljev prvaške stranke. Katoliški duhovnik sam je napisal besedo: „— Kaj bi še nadalje slepo mislili in farbali slovensko javnost, kajti Brejci že davno vedo, kako neodkrita in nevarna je sedanja slov. politika na Koroškem.“ — Isti katoliški duhovnik sam je napisal tudi zlato besedo: „Klerikalizem, oziroma identifikacija narodnostne ideje s klerikalizmom je poguba in grobokop slovenstva na Koroškem... Tako je jasno, da je javkanjem in jokanjem ni ničesar storjati. Zato pa v boj proti klerikalizmu, v boj proti „Miru“, v boj proti mračnjaku!“

Vabilo! Piše se nam: Kar leze in gre, naj pride v nedeljo dne 25. t. m. v gostilno k „Voglu“ v Št. Primož. Svatonček bi rad faroževal ko bi ga kdo hotel kupit. — Kupec naj prinese samo 500 gl. reči petsto goldinarjev, katere svatonček čudno potrebuje. Le pridite, ljudje! Rad bi prinesel siromak farožev v Št. Primož ker mu je v Št. Vidu pretresno; pa to ne gre. „Freibiera“ čudež tudi zadosti, saj ga je „Voglov“ „foltek“ ali „sodčekov“, prištelal“. Pridejo tudi vsi črnuhi in kožnari, zdaj je solnce vroče!

Toča je pobila v Št. Lorencu (im Gitsch) polja in napravila veliko škodo.

Strala je ubila v Klebachu 3 konje in 1 blapca.

Grazna nezdoga. Dne 4. t. m. vozila sta posestnik J. K. in njegova konkubina iz Celovca v Grabstanz. Na poti proti Sv. Jakobu je spališil konj, udaril je voz ob cesti stoječo kozo, da je ženska s tako silo butnila v drevo,

hoće toraj, da se mu bo boljše godilo, nego do sedaj, ta naj se ravna po dobrih naukih in njemu se bo reklo, da ni nazadnjaški, marveč napreden kmet. — „Prim. gosp.“

Po dežju. Kdor hoče, da se mu ne vtepe anša tako hitro v vinograd ali v vrt, ta naj zemljo po dežju, ko se je nekoliko osušila, na vrhu prerahlja. Pri pridojem dežju bo popila taka zemlja vsako kapljico v se in voda ne bo odtekla.

Zeleno fižolovo stročje, ki se lahko pari ali pa tudi je okisano, ni samo jako okusna, marveč tudi prav tečna hrana. Do sedaj je bilo stročja (kozel) dovolj, meseca avgusta pa se spomladi posajeni fižol navadno posuši. Da dobimo tudi septembra in oktobra dovolj stročja, priporoča se saditi fižol sedaj. Ako bo v septembru dovolj dežja, imeli bodemo v nekoliko grmih za družino zadosti te izvratne prikuhe. Vsak kmet bi moral posaditi sedajnekoliko fižola. Najboljši je seveda v ta namen taki, ki nima žil.

Solata endivija se prideluje pri nas v precejšnji množini. Po deželi pa je ta rastlina še premalo znana. Solata endivija je treba sedaj presajati v dobro gnojeno zemljo. Ko se solata dovolj razraste, zvezati jo je z ličjem ali s travo v glavo, da srednje listje zbledi. Ko nastopi hujša zima, pobrati je solato ter shraniti v kleti ali vrtnih hišicah. Po zimi je solata endivija skoraj najbolj priljubljena zelenjava. Nikdo naj ne zamudi, nabaviti si in posaditi nekoliko sajenic, ki se dobe mestnih na trgu. Narezljana endivija je bolj priljubljena, nego gladka.

Črv kiseljak, ki raje v grozdju iz jagode v jagodo, pričel je že svoje delovanje. Najbolj napada trte, ki so vzgojene na latnik. Kjer pazimo navrtane ali orumenele jagode, odtrgajmo in vničimo jih. Skoraj gotovo vničimo z njimi tudi kiseljaka. Čim prej opravimo to delo, več kvara se ubranimo.

Mah je na naših travnikih skoraj najhujši plevel. Ta plevel ne zatira samo dobrih travniških rastlin, ampak krađe zemlji tudi vlago. Z vsakim kilom mahu, ki ga nabereimo na travniku, rešimo do 25 kilov piče. Najboljše sredstvo proti mahu je gnojenje in travniška brana. Kdor nima gnojnice, gnoja ali pepela, kupi naj superfosfat in kajnit ali kalijevo sol. Tudi Tomasova žlindra se še lahko rabi mesto superfosfata. Posebno pa priporočamo še, naj se z mahom preobraščeni travniki prevlečejo s travniško brano. Pomočjo te priprave dobimo za majhne novce mnogo sena. Ker je to danes jako drago, je pač slab gospodar oni, ki se ne poslužuje sredstev, s katerimi si zamore povečati dohodek na travniku. Zato kupite vsi gospodarji travniško brano! Osebito jo priporočamo onim kmetovalcem, ki imajo gladke travnike. Z njo je treba prevleči travnik podolgič in povprek in sicer je najboljši čas za to delo takrat, ko je travnik dovolj suh.

Loterijske številke.

Gradec, dne 10. avgusta: 44, 89, 8, 34, 84,
Trst, dne 3. avgusta: 1, 29, 48, 24, 13,

Izjava.

Vsa hudobna razglasila čez gosp. Matevža Pavše, posestnika v Kotu so lažnjiva in izvirajo iz neke škodčelne in srove osebe. Gosp. Pavše je občespoštovan in priljubljen mož, kar podpisana občina potrjuje.

Občinski urad v Prevalju 7/8 1907.

župan:

Pristov m. p.

Kovaški pomočnik

se takoj sprejme pri Antoz Ferencaku, kovaški mojster v Brežicah 499

2 kovaška učenca

katera imata veselje do kovaškega posla se sprejmeta pri Karl Krantschan, kovaški mojster v Faal pri Mariboru. 528

Trgovski učenec

kateri je z dobrim uspehom ljudsko šolo izvršil, sprejme se takoj Vid Moriy, trgovca v Piberku, Korosko 514

Trgovski učenec

se sprejme pri Ludvik Krautsdorfer trgovina z mešanim blagom v sv. Duhu pri Poljčanah. 521

Zahvala!

Pri groznemu požaru z dne 20. junija bila so tudi naša poslopja s spravljeno krmo žrtev plamen. Ali bili smo pri ogrski francoski zavarovalni družbi „Franco-hongroise“ po njenemu zastopniku gospodu Joh. Perko v Ptuju proti požaru zavarovani in smo dobili po imenovanemu zastopniku našo odškodnino tako pošteno in hitro izplačano, da moramo omenjenemu zavodu za zadovoljivo izplačilo svojo najboljšo zahvalo izreči. 587

M hovec, Draženavas } dne 11. julija 1907.

Karl Savine m. p. Janez Vuk m. p.

Anton Polenc m. p.

Štefan Vuk m. p. Martin Polenc m. p.

Otvoritev odvetniške pisarne

v Zagrebu, Nikoličeva ulica 4
naznanja

dr. Marjanović Radovan. 544

Graški jesenski sejem

(Grazer Herbstmesse.)
1907.
14. do 22. septembra. 503

Zaloga Radenske slatine (Kraiderer Sauerwasser) na debelo in drobno priporočata posebno gostilničarjem **Brata Slawitsch, trgovca v Ptujju.**

Franz Schönlieb puškar in posestnik v Borovljah na Koroskem, izdelovatelj umetnih pušk, izkušen v c. kr. arsenalu, prevzame tudi vsakovrstna popravila. Priporoča posebno puške na kroglo z legiranim strelom promer covi 93 in 81 mm. Mnogo ilustrirani cenilnik se dobi brezplačno. 549

Oženjen šafer ali oskrbnik

vseh kmetijskih opravil in vinogradstva več, priden delavec išče za mesec novembra službo. — Dopise na Josef Kristovič v Teodobcih pošta Leskovec pri Ptujju. 523

Mlin

na vrelečno vodo zmiraj enaka moč po zimi in poleti z 1 orlom zemlje, svinskiimi in govednimi hlevami, vse novo zgrajeno se proda za 3100 goldinarjev. Posvetvo je zelo blizo Ptujja. Več pove Štajerc. 546

Vkraden

543 mi je bil v sredo biotki črnolakiran, model „Styria“ št. 13377, sedlo je bilo z drotom zvezano. Kdor zasledi tata naj javi zandarjam in mu plačam jaz zato 20 kron. Franc Znidarič v Sobotinah pri sv. Marku.

Pekovskega učenca

sprejme se takoj pri G. Gornšek v Jurovcih pri Ptujju. 542

Hišni kovač

558 se sprejme pri g. Franz Gleinschle-u v Twimbergu na Koroskem.

Učenec

za pekarijo, se takoj sprejme pri g. Jos. Achleitner-ju pekovski mojster v Celju 520

Čevljarski učenec

se takoj sprejme pri Mihael Martschitsch, izdelovatelj čevljarskega blaga v Ptujju, Florianigasse, št. 6 551

Viničar

4-3 ali 4 pomožnimi osebami se sprejme za 3 orle veliki vinograd. — Lona je 100 K in most. 1 krava nekaj polja in drva kakor tudi 50 vinarjev lona na dan za posebna opravila. Pri Joh. Kraus Ehrenhausen. 512

Namesto 18 kron samo 8 kron

Krasne Anker Rem. ure za spode iz Gloria srebra

tovarna za ure Dunaj Sechshaus/S

H. WEISS

Pozor!

Prostovoljna požarna bramba v Pekrah pri Mariboru, proda eno po starem sistemu izdelano, drugače pa še dobro ohranjeno brigalnicu. Vse natančneje se izve pri poveljstvu požarne brambe Freiw. Feuerwehr in Pöckerei bei Marburg. 530

Vrli mlinar

se sprejme v večji valčni mlin. Poudarba naj pošljejo samo taki kateri imajo daljšasne spričevala na upravništvo „Štajerca“. 540

Kdor si hoče napraviti dobro domačo pijačo

ali podaljšati svojo zalogo, naj se obrne zaupno na tvrdko:

C. F. Schubert Gradec, Murplatz 10.

Za 16 do 20 krav in 10 do 15 telet se sprejme priden oženjen 553

majer ali oskrbnik

kakor tudi priden volar za graščico na Spodn. Koroskem, katere naslov se izve pri „Štajerca“ 541

Ura z verižico samo 2 K.

Šlezjska eksportna hiša je nakupila veliko nr in jih razpošilja: eno prekrasno, pozlačeno 36 ur natančno idočo anker-uro z lepo verižico samo 2 K, obenem se pisмено tri leta jamči. Po poštnem povzetju razpošilja prusko-šlezjska eksportna hiša F. Windisch, Krakov, Nr. Uj64. Opomba: Za neugajajoce se denar vrne. 554

Konjski hlapec

zanesljiv trezen, priden in dober kočijaž sprejme se v večji trgovinski hiši. Kje? se izve v upravništvu „Štajerca“. 536

Prodajalka

nemškega in slovenskega jezika zmožna, katere bi tudi pri hišnih opravilih pomožna bila, se takoj sprejme pri 535

Johann Jellenz, trgovina z usnjem v Celju.

Trgovski učenec

kateri je z dobrim uspehom šolo izvršil se takoj sprejme pri 537

M. Löschnigg-u, trgovina z mešanim blagom v Rogaški Slatini. 563

Postrežba natančna in urna.

Pozor

Pozor

Vsaki dan sveže:

Povojene klobase
Povojene šunke
Braunschweiger klobase
Safalade in vsake vrste družega povojenega blaga

pri Joh. Luttenberger-ju
mesar in prekajevalec v Ptuj.

Postrežba natančna in urna.

Pozor

Pozor

Mlinarski učenec

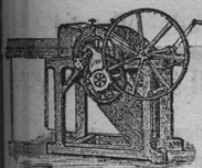
se, najmanj 16 let star, kateri dobiva hrano in še lon pri Josef Esterl, umetni mlin, Grünau pri Köflach-u. 527

Viničar

za delo zmožno družino sprejme se kot pomočnik za precej veliko vinogradno posestvo na Celja 1. septembra. Več pove „Štajerc“

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna za poljedelske stroje C. Prosch-a v Celovcu

priporoča
izboljšane
vitale (Göpel)
mlatilnice

z najnovejšimi tečajji (lagerji), lahko tekoče. Dalje stroje za rezanico delati, trijerje in mline za šrot.

Postavi vsak stroj na njegovo železnično postajo voznine. Prodaja se tudi na obroke, ceniki se pošiljajo poštne pristojbine. 393

Latna zaloga v Mariboru v Vikringhof ulici

Lepo posestvo

na krajini v Podvincah pri Ptuj, obstoječa hiša in gospodarskega poslopja gradne velikosti 177 m²
Vrt ploščine 311 m²
posebno dobra njiva z 6966 m² ploščine
proda po nizki ceni ali se da v najem, z ozirom na lepo lego je to posestvo za vsak obrtnik ali trgovino posebno pa za zmožnega kovača. Več se izve pri lastniku
Jakob Matzun v Ptuj. 493

Ptujskem mestnem soparnem kopališču

dobijo odsihmal kopele s hlaponom po sledenjakih znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 12 popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 11 uri predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.) 376
Ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Viničar

se sprejme pri gosp. dr. König v Frauheim) 519

Na prodaj

na živinskem sejmišču v Ptuj se bode 21. avgusta t. l. dražbeno prodali
2 svinjska hleva, 2 bajti (Hütten), 1 kozolec za koruzo
Župan: J. Ornič.

Wenzel Schramm

Izdelaatelj glasbenih instrumentov (Musik-Instrumente), sodnjiski zaprišežen zvedenec v Celju, Grazerstrasse 14.

Najboljši in najcenejši nakup vsakovrstnih godbenih instrumentov. Najfineste italijanske strune (glasu obstoječe in čiste na kvinte); Gesle za šolerje od 5 K 60 v naprej; Gitare po K 7-10 nap. Citre za koncert od 15 K naprej; Fine izdelane gosle od 15 K naprej; Najfineste gosle za koncert kakor tudi stare italijanske instrumente se zmiraj dobijo pri meni. Loke od 1 K 20 napr. Skatle za gosle od 5 K naprej. Dunajske harmonike na dvojni glas z 19-

21 tipkami 6 basami od 26 K naprej. Flügelherne in trompette od 28 K naprej. Prave francoske loke do najfinjšega izdelovanja. Strune za citre s zdrgo itd. so zmiraj v zalogi. Postrežba natančna in urna in se tudi popravljajo vsakovrstnih instrumentov prevzame. 488

Vsakovrstni otroški godb. instrumenti in ustne harmonike

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svarilo! Kakor ima vse, kar je dobro, svoje posnemovalce, tako skuša v novjšem času tudi neka nesolidna konkurenca porabiti za-se renomé staroznanih Rogoških mineralnih vod (lastnina štajerske dežele). Omenimo torej, da sta le „Tempelquelle“ in „Styria Quelle“ pravi rogaški kishi vodi. Pazi vedno na našo znamko, ki ima poleg teh imen štajerski deželni žreb (panter) in na zamašku Rohitscher. 333

Jajca

kupnje po prav dobri ceni And. Suppanz, nakupovalec jajc v Ptujju Rossmanova hiša blizu po sojilnice) in v Središču (Dečkova hiša).

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven kralnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo. Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 58

Fabrika za poljedelske in vinogradniške mašine Josef Dangls Wtw. Gleisdorf

priporoča najnovejšo „Göpel“ mlatilno stroje, mašine za rezanje trme, šrot-mline, za rezanje repe, „Maitreholes“, tribure, pumpe za gnojnice, brana za mah (Moos-egge), konjske myrne grablje, kočne grablje, vile za mrvo, kose za travo in žitje, najnovejšo sadno mline s kamnitimi valjčki in zacinarimi „Vorbrecherji“, hidravtične preše (z original Oberdruck-Diff-Hebelpresswerke Patent Duschseher (z največjim uspehom), ki se dobijo le pri meni,

Angleški „Gusstahlmesser“.

Rezervni deli. Prodaja mašin tudi na čas in garancijo. Ceniki zastoj in franko. 288

Blago iz zlata, srebra

in Kina-srebra
ure in optične predmeti, se posebno in čudovito po ceni kupi samo pri

M. Gspaltl

Trgovina iz zlatom in optičnim blagom
v Wegschaidnerjevi hiši v Ptujju.

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilo verstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom Mastin. Previdni kmetovalec ga primeša krmu vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. Tovarniška zaloga: lekarnar Trnkóczy, Ljubljana. 51

Oblastveno varovano!

Vsake ponarejanje kaznivo!
Edino pristen je
Thierryjev balsam
z zeleno varstveno znamko z nuno. 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali velika specijalna steklenica s patentnim zaklopom K 5-1.
Thierryjevo centifolijsko mazilo za vse še za tako stare rane, vnetja, poskodbetd. 2 lončka K 3-60. Posilja se samo po povzetju ali denar naprej. Te dve domači zdravili ste kot najboljši splošnoznani in staroslavni. Naslavljaja naj se na lekarnarja A. Thierry v Pregradi Zaloga po skoro vseh lekarnah. Kujitice s tisočih zahvalnih pisem zastoj in poštne prosto.

Kmetje pozor

Novi veliki

sejmi z žrebetami

(Fohlenmärkte)

v Ptujju

dne 4., 18. septembra, 2., 16. oktobra, 6. in 25. novembra.

NB. Žrebeta, ki se pripeljejo na te sejme, kakor tudi kobile-matere, so proste mitniške pristojbine in štantnine (Standrecht u. Mautgebühr).

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hranilnica (Sparkassa) **plad. državnega mesta Ptuj**

Vstanovljena leta **1862.**

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-narni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od **8 - 12 ure.**

Občenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

V Ameriko!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejme potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrajo, spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pisмено obrne zanesljivo na nas, in sprejel bode brezplačno in takoj pojasnila.

478

Ravnateljstvo.

Proda se:

- 1 njiva v spodnjem Bregu pri Ptuju za 600 gold.
- 1 njiva v spodnjem Bregu pri Ptuju za 400 gold.
- 1 njiva v spodnjem Bregu pri Ptuju za 125 gold.

Več se izve pri Wilhelm Schwab-u v Ptuj, glavni trg (Hauptplatz.) 555

Ura na perpendikelj z bilom (Schlagwerk) K 10.50 v lepo poliranem kostnu z orehovega lesa, 30 ur idoča, z belo cifernico, 61 cm visoka K 10.50.

Ista, 14 dnij idoča, z bilom (Schlagwerk) na uro in na pol ure . . . K 14.20

Bilo slično zvonjenju v stolpu zviša ceno pri prvi uri za K 1.—, pri drugi za K 1.50.

Te ure so vsled svoje vrednosti in krasote elegantni predmet v pohistvu.

Za vsako uro 3 leta pisnene garancije.

Razposilja po povzetju

HANNS KONRAD

Prva tovarna ur v Mostu (Brüx) št. 876 (Češko). Bogato ilustrovani ceniki z nad 3000 podobami se pošljejo po zahtevi vsakomur zastoj in franko. 549

Trgovski pomočnik in trgovski učencec

za trgovina z mešanim blagom na deželi, katera sta nemščine in slovenščine zmožna, se sprejmeta. Ponudbe in spričevala sprejme upravištvo Štajerca. 516

Kmetijsko posestvo

300 zaokroženih oralov; veliko smrekovja okoli 2000 sežnjov bukovine in brezovja za drve, se proda za 22.000 kron. Obenem se išče kupec za mešano in trdo oglje za leto 1908 in 1909 v celih vagonih, pa tudi na malo. Pojasnila da gospa M o l c h v S o š t a n j u Štajersko. Dopicom naj se 10 vin. zalepka priloži 517

Samo se plača. 327

30 dni na poskus pošljem moj pravi, fino ponikljan la solingenski stroj za striženje las „Atlas“ glasom pogojev mojega kataloga tedaj brez nevarnosti za naročevalca, da zamoreno vsakega prepričati o izvrstni trepnosti našega stroja. Stroj za striženje las narej je iz la solingenskega jekla, najfinješe ponikljan, z 36 zobmi, z 2 grebeln za pretakanje za 3, 7, in 10 mm dolge lase. Vse izvrstno izdelano z rezervnim perom v lepi skatliji z navodilom za uporabo, da lahko vsak takoj lasi striže. Cena samo 6 kron. Il-a vrsta stroj plača se sam, posebno v familijah, kjer so otroci, ker se izdatek se doprinese v 1/4 letu.

Navadne stroje za striženje las, ki so takoj za nič, nimam. Stroje za striženje brade režejo na 1 mm 5 kron. Škarje za konje in pse, ki so za vsakega ki ima konje in pse neugabno potrebno 5 kron. Pošilja po poštnem povzetjem

Hans Konrad v Brüks-u št. 876 (Češko). Cenik z mnogimi podobami čez 3000 vsakemu zastoj in franko.

Registrovane „Adler Roskopf“ ure

se dobe le edino pri moji trdku in jih ne sme nikdo drugi prodajati. Posebno primerne za uradnike, orožnike, kmetovalce, finančne in železniške uslužbence, kakor sploh za vsakega, ki potrebuje dobro, natanko idočo uro.

K 7. Fina, originalna „Adler Roskopf“ Anker-Remontar-ura z masivnim pozlačnim, protimagnetičnim Anker-kolesjem, tekočem v kamenjih, pravo cifernico iz emajla, masivni, pravi z varstvene plombe zavarovani otkov iz nikla, Sarmirski pokrov, okrašena in pozlačena kazalca, natanko regulirana K 7.— Ista s sekundnim kazalom K 8.— Z dvojnimi pokrovom brez sek. kazalca K 10-50 Z dvojnimi pokrovom in sek. kazalom K 11-50 V srebrnem okrovu, odprta, brez sek. kazalca K 12.— V srebrnem okrovu, odprta, in sek. kazalca K 13-80 V srebrnem okrovu, dvojni pokrov brez kazalca K 17.— V srebrnem okrovu dvojni pokrov in kazalca K 18.— Za vsako uro se jamči pisмено 3 leta! Brez nevarnosti! Zamenjava dovoljena ali denar nazaj!

Razposilja po povzetju (ali naprej plačati)

Prva tovarna ur v Mostu (Brüx) št. 876 (Češko) c. k. sodnijsko zapriseženi cenilni mojster, odlikovan s c. k. avst. državnim križom, 8 zlatnimi in srebrnimi medaljami razstav; osnovana l. 1887; razposiljatev po vseh svetovnih krajih; moj cenik je 200 strani velik in obsega čez 3.000 podob ter se pošlje na zahtevo vsakomur zastoj in franko. 529

Nova velika trgovina

se je pričela v Celju na kolodvorskem prostoru na voglu hiše hotela Stadt Wien od

Johanna Koss-a

Velika zaloga vsakovrstnega modnega in perilnega blaga za ženske, štofi in cajgi za moške obleke, ameriškiskih in tudi drugih svilenih robocev, zelo močno beloplastno za perilo in prtice, srajce, kravate, ženskega druka (od fiberja) vozičkov za otroke od 6 gl. naprej in vsakovrstnega drugega blaga po zelo nizki ceni. Postrežba zelo solidna.

Za obilni obisk se priporoča.

Johann Koss, trgovec.

354

Vzdržanje zdravega želodca

temelji v glavnem v vzdržanju pospeševanju, in urejanju prebavljenja ter odstranjenju neprijetnega zamčenja (Stuhlverstopfung). Dobro, iz zdravilnih zmesenja pripravljeno, apetit in prebavljenje, pospešujoče sredstvo, ki odstrani znane posledice nezmernosti, napadne di-jete, prehlajenje, zamčenje, sestava preobilne kisline n. p. „Sodbrennen“, napenjanje itd. in krčne holecine odstrani in zmanjša dr. Rosa balsam za želodec iz apoteke B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Vsi deli zavitka nosijo posebno deponirano varstveno marko.

Glavni depot: Apoteka **B. FRAGNER**, c. kr. dvorni literant „zum schwarzen Adler“ PRAGA, Kleinsseite 203 kot Nerudaceste.

Poštna pošiljatev vsak dan.

I cela steklenica 2 K, 1/2 stekl. 1 K. Po pošti proti naprej pošiljavi K 1.50 se 1 malo steklenico, K 2-80 pa 1 veliko steklenico, K 4-70 2 veliki, K 8.— 4 velike, K 22.— 14 velikih steklenic franko vseh stacionov Avstro-Ogrske pošilja. Depoti v apotekah avstrijskih.

Domača pijača

narejena z „Mostin“ da izvrstno pijačo in je najboljšo nadomestilo za pristni sadni mostin. „Mostin“ je sestavina naravnih suštin in vsled tega neškodljiv ter vpliva ta pijača na človeka oživljajoče in pospešuje prebavo. 300 l. te pijače narejene z „Mostin“ stane 4 gid. 80 kr. „Mostin“ se dobi pri Janeta Posch, špecijska trgovina, Maribor, Koroka ulica 20.

Prtiči (Plahte)

za postje iz domačega platna se dobivajo samo v ta novi veliki trgovini

Johana Koss v Celju

po gld. r 30

Najboljše klajno apno

se dobi samo pri **Adolfu Sellinschegg**

Ptuj nasproti mesnega gledališča (teatra).

